

PM Beslutsunderlag

DATUM: 2016-09-22
AVDELNING: Avdelningen för Penningpolitik
HANDLÄGGARE: Gunnar Blomberg

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2016-00459

Konsekvensutredning vid införande av ny rapportering av värdepappersinnehav för VINN

Bakgrund

Innan en myndighet beslutar om föreskrifter eller allmänna råd ska myndigheten enligt Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning utreda föreskrifternas eller de allmänna rådens konsekvenser för t.ex. företag eller andra som berörs. Förordningen gäller endast myndigheter under regeringen, men Riksbanken, som är en myndighet under Riksdagen, tillämpar denna förordning när förändringar sker i Riksbankens författningssamlingar (RBFS) om den statistikinsamling Riksbanken ansvarar för.

Denna utredning uppfyller de innehållskrav som anges i Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning.

Problem som behöver lösas

Riksbanken fattade den 23 april 2015 beslut om att upprätta en ny och detaljerad statistik över svenska placerares värdepappersinnehav.

Bakgrunden till beslutet om den nya statistiken är att det i Riksbankens arbete finns ett stort behov av en mer detaljerad statistik över svenska placerares värdepappersinnehav. Svenska värdepappersinnehav har under lång tid vuxit snabbare än den reala ekonomin och de samlade svenska portföljerna motsvarar i dag mer än tre gånger svensk BNP. Detta gör det nödvändigt för Riksbanken att få tillgång till data som möjliggör säkrare analyser och bedömning inom stabilitetsarbetet och i penningpolitiken. Analyser av den svenska finansmarknaden behöver göras med större säkerhet när det gäller koncentrationsrisk, spridningsrisker vid finansiella kriser, skuggbanksverksamhet, mm. Stress-scenarier och finansiella kriser behöver kunna modelleras med större precision. Det är vidare ett starkt behov att erhålla ett säkrare underlag för planering och utvärdering av kvantitativa åtgärder från Riksbanken.

Vid sidan om Riksbankens behov av uppgifter i det egna arbetet innebär den nya statistiken över värdepappersinnehav att Riksbanken kan delta i informationsutbyte med Europeiska centralbanken (ECB). Riksbanken och svensk allmänhet får även tillgång till statistik som ligger i nivå med de datakrav ECB ställer och som redan nu uppfylls av Euro-länderna och de flesta EU-länder utanför Euro-området. Riksbankens beslut innebär även en väsentlig

uppgrädering av underlaget för den statistik, särskilt betalningsbalansen, som är Riksbankens ansvar.

Förslaget

Riksbankens databehov inom finansiell stabilitet och penningpolitik är styrande för innehållet i VINN och för de krav som riktas mot uppgiftslämnare. VINN kommer att innehålla uppgift om enskilda svenska placerares innehav av värdepapper. Värdepapper som ägs av fysiska personer kommer dock inte att vara kopplade till enskild ägare då fysiska personer kommer att vara sammanslagna till en enda grupp.

En del av underlaget till VINN kommer att inhämtas från monetära finansinstitut (MFI, ett samlingsbegrepp för bl.a. banker, bostadsinstitut och finansbolag) och andra finansinstitut (AP-fonder, pensionsinstitut, m.fl.), vilka rapporterar egna värdepappersinnehav. Denna insamling som ska ske med stöd av riksbankslagen ger underlag för hälften, i grova drag, av de värdepappersinnehav som kommer att finnas i VINN.

Den andra hälften är uppgifter om värdepappersinnehav som hämtas från befintlig myndighetsrapportering till Finansinspektionen. Det är dels försäkringsbolagens rapportering av solvens-2 som påbörjades i år, dels uppgifter om värdepappersfonders innehav av värdepapper som Finansinspektionen samlar in och presenterar på sin hemsida.

Det är nödvändigt att, från de livförsäkringsbolag som väljer att stå utanför Solvens 2 och i stället ansluta till ett framtida regelverk för pensionsinstitut, samla in uppgifter direkt till VINN.

Från depåförvaltare och från Euroclear Sweden AB kommer vidare uppgifter om depåkunders innehav av värdepapper att samlas in. Uppgifter om depåkunders innehav redovisas sammanslaget för hushållssektorn och i övrigt per enskild placerare.

MFI:s rapportering av egna balanser kommer att göras månadsvis, medan övrig rapportering kommer att ske kvartalsvis. Motivet till månadsvis insamling från MFI är dels sektorns betydelse, dels behovet att kunna samordna med och ersätta annan statistik.

Insamlingen kommer att ske med stöd av 6 kap. 9 § första stycket i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank. Uppgifterna i VINN kommer att lagras i den databas SCB upprättar med stöd av lagen (2014:484) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna och kommer att kunna användas av Riksbanken, Statistiska centralbyrån (SCB) och Finansinspektionen i myndigheternas arbete.

Riksbankens bedömning av alternativ

Att bygga en databas med värdepappersinnehav genom att köpa uppgifterna från marknaden är inte ett möjligt alternativ. Kommersiella datakällor finns endast för fonders värdepappersinnehav, men saknas helt för övriga placerare.

I befintlig tillsynsrapportering finns vissa uppgifter för värdepappersfonder och försäkringsföretag. Som beskrivits ovan kommer uppgifter för försäkringsföretag och värdepappersfonder att i möjligaste mån hämtas från befintlig rapportering. För övriga svenska placerare saknas dock befintlig rapportering av detta slag.

Därmed saknas alternativ till Riksbankens planerade insamling för VINN.

EU-regleringar

Det finns inga EU-regleringar som binder Sverige att införa en detaljerad statistik för värdepappersinnehav. Inom centralbankssfären, d.v.s. ECBS-systemet¹, har ECB utfärdat bindande legala akter som gäller för länderna i Euro-zonen vilka gör det obligatoriskt för dessa att rapportera statistik om värdepappersinnehav baserat på enskilda värdepapper. Om Sverige i framtiden inför euron som valuta så kommer dessa rättsakter att även omfatta Sverige. Det blir då legalt bindande för Riksbanken att upprätta den statistik över värdepappersinnehav som nu planeras.

Rapporteringskostnad för VINN-rapportering för olika rapportörsgupper

Sammantaget beräknas att den nya rapporteringen av värdepappersinnehav för VINN-ändamål kommer att beröra c:a 70 uppgiftslämnare. Påverkan på rapporteringsbördan kommer att skilja sig mellan olika grupper av uppgiftslämnare bland annat genom att rapporteringens omfattning och frekvens skiljer sig mellan dessa. Nedan redovisas konsekvenserna av VINN-rapporteringen för respektive grupp av uppgiftslämnare.

De kostnadsuppskattningar som redovisas nedan baseras på aktuella uppgifter från några försäkringsbolag där kostnaden för löpande rapportering har uppskattats till i genomsnitt 10 timmar. Dessa uppgifter har använts som utgångspunkt för uppskattningarna av kostnaderna för övriga grupper av uppgiftslämnare. För rapportörer med frekvent handlade värdepapper och där rapporteringsprocessen automatiseras bedömer Riksbanken att tidsåtgången kan kortas. För att inte riskera att underskatta kostnaden har dock 10 timmar använts som grund. I förutsättningarna för nedanstående kostnader för uppgiftslämnandet har antagits en timlönekostnad på 900 kr.

MFI:s rapportering av egna värdepappersinnehav

Det blir 19 MFI som kommer att månadsvis rapportera egna värdepappersinnehav för VINN.

Den löpande kostnaden för rapporteringen till VINN har antagits vara 25 timmar per rapporttillfälle. Det är högre än för gruppen AP-fonders, försäkringsbolags, m.fl., rapporteringskostnader. Detta hänger samman med att MFI:s rapportering av egna innehav omfattar fler typer av innehav och ska rapporteras fördelade per filial, vilket motiverar en längre handläggningstid.

För samtliga MFI blir den årliga uppgiftslämnarkostnaden med dessa förutsättningar $900 \times 25 \times 12 \times 19$ kr = 5 130 000 kr

Systemviktiga instituts rapportering av gruppens värdepappersinnehav

Systemviktiga institut kommer att till VINN rapportera värdepappersinnehav för döttrar inom den finansiella koncernen. Det är de fyra storbankerna som kommer att lämna dessa uppgifter för VINN. Här har antagits en resursåtgång för den löpande rapporteringen som är dubbelt så stor jämfört med bankernas rapportering av egna innehav.

Rapporteringen är kvartalsvis, vilket leder till följande årliga rapportkostnad; $900 \times 30 \times 4 \times 4$ = 432 000 kr

---

¹ ECBS, Europeiska centralbankssystemet, eng. ESCB, European System of Central Banks

Förvaltares och Euroclears rapportering av kunds värdepappersinnehav

Det är sammanlagt tio förvaltare, inklusive Euroclear Sweden AB, som kommer att rapportera kunders värdepappersinnehav i depå. Det kan förutsättas att rapporteringen kommer att vara betydligt mer resurskrävande än för gruppen AP-fonder, försäkringsbolag, m.fl. Det beror på att rapporteringen kommer att innehålla uppgifter om ett stort antal enskilda juridiska personers innehav, vilket gör rapporteringen mer komplex. Samtidigt ska uppgifterna om fysiska personers innehav slås samman innan rapporten avlämnas. Här har antagits en resursåtgång på 45 timmar per rapporttillfälle för en uppgiftslämnare.

Rapporteringen är kvartalsvis, vilket leder till en sammanlagd kostnad för depårapporteringen på; $900 \times 45 \times 10 \times 4 \text{ kr} = 1\,620\,000 \text{ kr}$.

AP-fonders, försäkringsföretags, understödsföreningars, fondbolags, m.fl. rapportering av egna innehav av värdepapper

Beslutet om rapportskyldighet för denna grupp omfattar totalt 18 uppgiftslämnare som ska lämna uppgifter per kvartal. Sedan beslutet fattades har det klargjorts att två av dessa kommer att rapportera enligt Solvens 2. Därmed kommer för deras del inte någon rapportering till VINN att behövas. Uppgifterna kan i stället hämtas från Solvens 2-rapporteringen.

För värdepappersfonder kommer uppgifter om värdepappersinnehav att hämtas från Finansinspektionen. Det är dock sannolikt att en kompletterande rapportering kan behövas eftersom uppgifterna hos FI inte täcker samtliga fonder som behöver ingå i underlaget till VINN. Riksbanken gör här antagandet att en kompletteringsrapportering kan behöva hämtas in från 30 fondbolag.

Med ledning av den enkät om uppgiftslämnarkostnader som genomförts för de försäkringsbolag som kommer att rapportera sina egna värdepappersinnehav direkt till VINN, leder detta till följande sammanlagda årskostnad för *AP-fonders, försäkringsföretags, understödsföreningars, fondbolags m.fl.*: $900 \times (16 + 30) \times 10 \times 4 \text{ kr} = 1\,656\,000 \text{ kr}$

Uppskattad sammanvägd effekt på rapporteringskostnaden.

Den totala årskostnaden för den löpande rapporteringen av uppgifter till VINN, uppgår därmed till 8 838 000 kronor. Antalet enskilda VINN-rapporter som kommer att lämnas under ett år är 428 stycken.

Införandet av VINN innebär också att en stor del av dagens rapportering av värdepappersinnehav och värdepapperstransaktioner efter en övergångsperiod kommer att kunna läggas ned. Borttagandet av värdepappersrapportering kommer att kunna äga rum både inom finansmarknads- och betalningsbalansstatistiken och kommer att kunna beröra många fler uppgiftslämnare än de som ska rapportera för VINN.

För att bedöma den sammanvägda effekten på rapporteringsbördan är det även nödvändigt att ta hänsyn till den minskning av rapporteringen som blir möjlig när VINN är fullt genomförd.

Inom finansmarknadsstatistiken kommer värdepappersspecifikationerna i den månatliga rapporteringen att försvinna för 19 MFI, vilket innebär en betydande reduktion av mängden rapporterade uppgifter i MFI-rapporten.

Inom betalningsbalansområdet kommer en omfattande månadsrapportering av värdepapperstransaktioner och värdepapperspositioner att kunna försvinna. Totalt lämnas varje månad c:a 320 rapporter från finansiella och icke-finansiella rapportörer till SCB, som kommer att kunna tas bort. Härtill kommer att den s.k. CPIS-undersökningen inte behöver samlas in från upp till 330 finansiella företag, då uppgifterna om deras innehav av utländska värdepapper i stället kan erhållas från VINN. Denna undersökning är idag halvårsvis.

Totalt sett uppgår därmed antalet enskilda rapporter som lämnas under ett år till omkring 4 700 stycken. Denna rapportering kan således läggas ner när VINN-statistiken är fullt etablerad och efter en övergångstid kan utgöra källa för värdepappersuppgifterna i finansmarknads- och betalningsbalansstatistiken.

Minskningen i antalet lämnade rapporter blir därmed mer än tio gånger större än rapporteringen som införs med VINN. Det är sannolikt att rapporteringen till VINN i genomsnitt kan vara mer resurskrävande, eftersom datainnehållet är väsentligt större i VINN-rapporten, vilket kan leda till fler frågor och behov av uppföljningar vid inrapportering till SCB. Å andra sidan är behovet av klassificeringar och aggregeringar större i den nuvarande rapporteringen jämfört med VINN.

Om vi antar att resursåtgången vid den nuvarande rapporteringen är i genomsnitt 1,5 timme per rapport och rapporttillfälle, vilket är ett försiktigt antagande, så innebär den borttagna rapporteringen en besparing på $900 \times 1,5 \times 4\ 700 = 6\ 345\ 000$ kr. Införandet av VINN kommer med denna beräkning att medföra en viss ökning av kostnaderna för rapportörerna. Eftersom antagandena om resursåtgången för dagens rapportering är lågt räknade, är det möjligt att besparingen kommer att vara större och att införandet av VINN också kan innebära en i grova drag oförändrad uppgiftslämnarkostnad.

Konkurrenskraft, effekter på medelstora och små företag

Den föreslagna rapporteringen bedöms inte påverka svenska företags konkurrenskraft. En motsvarande rapportering finns redan, med något enstaka undantag, i samtliga EU-länder. Någon effekt på medelstora och små företag beräknas inte uppkomma, då rapporteringen utslutande kommer att beröra stora finansiella företag.

Sammanfattning

Den framtida värdepappersrapporteringen till VINN innebär att en ny insamling av uppgifter om värdepappersinnehav kommer att införas. Genom att annan rapportering inom värdepappersområdet efter en övergångsperiod kommer att kunna upphöra, uppnås en kraftig minskning av antalet lämnade rapporter för uppgiftslämnare. Beräkningarna i denna analys pekar sammantaget mot en viss ökning av uppgiftslämnarkostnaderna.

Samtidigt kommer uppgiftslämnarbördan att omfördelas mellan olika grupper av uppgiftslämnare. Ett begränsat antal större banker påförs en rapportering av depåinnehav som kommer att vara omfattande till sitt innehåll och därmed kan bli arbetskrävande. För andra grupper av uppgiftslämnare som t.ex. icke-finansiella företag, försäkringsbolag och värdepappersfonder är det främst den borttagna rapporteringen för betalningsbalansen som minskar uppgiftslämnarbördan.